

**EXAMENREGLEMENT
&
PROGRAMMA VAN
TOETSING EN AFSLUITING**

**MAVO
4^e leerjaar
2009 – 2010**

OPLEIDING MAVO
NAALDWIJK - POELDIJK

Inleiding

Voor je ligt het Examenreglement MAVO en het PTA, programma van toetsing en afsluiting examenjaar 2009 – 2010.

Ofschoon een aantal bladzijden “droog” lijkt, verwachten we van je dat je ALLES leest, omdat het in je eigen belang is zo goed mogelijk voorbereid te zijn.

Ook in dit jaar hebben kandidaten en hun ouders vele rechten en plichten die we na uitreiking van dit boekje bekend veronderstellen.

Wanneer er vragen zijn, dan kun je die stellen aan je mentor of aan het directielid van het gebouw waar je les ontvangt. Laat dit reglement ook thuis doorlezen.

De in dit boekje opgenomen data zijn bindend. Houd er dus rekening mee!

Omdat we graag zeker willen weten dat je ouders ook op de hoogte zijn van dit reglement, ontvangen we graag bijgaande verklaring getekend retour.

Wij wensen je natuurlijk veel succes toe in het komende jaar!

De examencommissie:

Hoogeland:

voorzitter	: J. Versloot	locatiedirecteur
secretaris	: M. Verweij	teamleider

Irenestraat:

voorzitter	: M.G.A. v.d. Berg-Koppert	locatiedirecteur
secretaris	: R.G. Maas	teamleider

Inhoudsopgave

Examenreglement	pagina	2 t/m 14
Programma van Toetsing en Afsluiting Algemeen	pagina	15 en 16
Bijlage bij het vak Nederlands	pagina	17 en 18
Schoolexamens	pagina	19 t/m 30
Examendata	pagina	31

Examenreglement MAVO

Interconfessionele Scholengroep Westland

Inhoud Examenreglement

I. Indeling van het examen en algemene bepalingen

1. Inleiding
2. Begripsbepalingen
3. Toelating tot het eindexamen
4. Afnemen eindexamen
5. Indeling eindexamen
6. Onregelmatigheden
7. Absentie

II. Inhoud van het examen

8. Eindexamenvakken

III. Schoolexamen

9. Programma van toetsing en afsluiting
10. Schoolexamen
11. Mededeling beoordeling Schoolexamen
12. Beoordeling Schoolexamen
13. Bewaren Schoolexamenwerk
14. Herexamen Schoolexamen
15. Overige bepalingen

IV. Centraal examen

16. Centraal examen
17. Tijdvakken Centraal examen
18. Examenrooster
19. Regels omtrent het Centraal examen
20. Regels tijdens het examen
21. Verhindering Centraal examen

V. Uitslag, herkansing en diplomering

22. Eindcijfer eindexamen
23. Vaststelling uitslag
24. Uitslag
25. Herkansing
26. Diploma en cijferlijst
27. Certificaten

VI. Overige bepalingen

28. Afwijking wijze van examineren
30. Gegevensverstrekking aan de minister
31. Bewaren examenwerk
32. Spreiding examen
33. Geheimhouding
34. Slotbepalingen

EXAMENREGLEMENT MAVO

Interconfessionele Scholengroep Westland,

vastgesteld door de centrale directie op 8 september 2005. De uitvoering van het reglement is door de centrale directie gemandateerd aan de locatiedirecteuren van de MAVO afdelingen in de Unit.

I INDELING VAN HET EXAMEN EN ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 1 Inleiding

1. Het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo, van augustus 1994 (Stb 1994 624) en laatstelijk gewijzigd d.d. 28 juli 2000 (Stb 2000 358) bepaalt in artikel 31 dat het bevoegd gezag van een school een examenreglement vaststelt, waarin regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen zijn opgenomen. Het Eindexamenbesluit is naast het hier volgende Reglement de basis voor alles wat betrekking heeft op het eindexamen van de instelling. Verwijzingen naar het Eindexamenbesluit zijn tussen haakjes vermeld.
2. Onder directeur wordt verstaan de locatie directeur van de betreffende MAVO.

Art. 2 Begripsbepalingen

1. Bevoegd gezag: de centrale directie, daartoe gemachtigd door het curatorium als gevolmachtigde van de SCO Lucas.
2. Examencommissie: de examencommissie bestaat uit de directeur, een daartoe aangewezen secretaris als functionaris en de examinatoren.
3. Kandidaat: een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.
4. Schoolexamen: het examen dat plaatsvindt volgens het door het bevoegd gezag vastgestelde programma van toetsing en afsluiting (PTA).
5. Centraal examen: het landelijke examen dat plaatsvindt volgens de door de centrale commissie vaststelling examens vastgestelde en landelijk genormeerde toetsen.
6. Eindexamen: hiermee wordt zowel het schoolexamen als het centraal examen bedoeld.
7. Examinator: degene die belast is met het afnemen van het eindexamen
8. Toetsen: alle door de kandidaat af te leggen onderdelen van het examen (zie ook art. 9.2).
9. Examendossier: het bevat alle onderdelen van het schoolexamen, zoals deze in het voorlaatste en laatste leerjaar van de opleiding wordt opgebouwd, ook van die vakken, die hetzij niet centraal worden geëxamineerd, hetzij reeds in het derde leerjaar worden afgesloten.
10. PTA (programma van toetsing en afsluiting): hierin is opgenomen een omschrijving van de inhoud van de toetsen, van de wijze, waarop getoetst wordt, alsmede van de beoordeling en weging van het resultaat.
11. Eindexamenbesluit: Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo.

Overige begripsbepalingen: zie het Eindexamenbesluit, artikel 1.

Art. 3 Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Een kandidaat kan in enig tijdvak van het centraal examen slechts toegelaten worden wanneer hij alle onderdelen van de vakken van het schoolexamen met inbegrip van de handelingsdelen heeft afgerond.
3. Het bevoegd gezag kan van het in artikel 3.2 gestelde afwijken conform het gestelde in artikel 10 lid 3.

Art. 4 Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur stelt een examencommissie in en wijst een van de personeelsleden van de opleiding aan tot secretaris van het eindexamen (artikel 3 lid 1 en 2, Eindexamenbesluit).

Art. 5 Indeling eindexamen; sectoronderzoek

1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma, bedoeld in artikel 7 van het eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo, is bepaald, een centraal examen.
2. Het eindexamen omvat voor de MAVO mede een sectoronderzoek, zulks conform het gestelde in artikel 4 van het eindexamenbesluit.
3. Het sectoronderzoek heeft betrekking op een thema uit minimaal één sector waarin de leerling onderwijs volgt.

Art. 6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich onttrekt aan (een onderdeel van) het centraal examen of schoolexamen c.q. in strijd handelt (of heeft gehandeld) met het examenreglement, c.q. zich schuldig maakt (of zich schuldig heeft gemaakt) aan bedrog of enige andere onregelmatigheid kan de directeur maatregelen nemen. Onder "het zich onttrekken aan" wordt mede verstaan het zonder geldige redenen niet aanwezig zijn bij een onderdeel van het eindexamen, het niet tijdig inleveren van het (de) voorgeschreven werkstuk(ken), het niet tijdig inleveren van de boekverslagen / boekenlijsten, fraude in het algemeen (bijv. het zonder bronvermelding overnemen van gegevens van internet) kortom iedere afwijking van de in dit reglement of in de stofomschrijving vastgestelde regels.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden kunnen zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - b. het bepalen of het onderdeel in aanmerking komt voor herkansing,
  - c. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - e. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.

3. Indien de onregelmatigheid pas na afloop van het schoolexamen of het centraal examen wordt ontdekt kan de directeur eveneens bovenstaande maatregelen nemen.
4. Alvorens een beslissing ingevolge art. 6.2 of 6.3 wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in art. 6.6.
5. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd een afschrift toegezonden aan de centrale directie, de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
6. De kandidaat kan tegen het besluit van de directeur in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie maken de directeur en de betrokken examinator geen deel uit.
7. Het beroep moet binnen drie dagen nadat het besluit aan de kandidaat schriftelijk is meegedeeld, schriftelijk bij de Commissie van Beroep worden ingediend. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken over dit beroep. De Commissie kan op gegronde redenen deze termijn met maximaal twee weken verlengen. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid gesteld zal worden het onderdeel van het schoolexamen of centraal examen geheel of gedeeltelijk af te leggen. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat. Deze mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift verstuurd aan de inspectie en, bij minderjarigheid van de kandidaat, aan de ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van de kandidaat. (artikel 5.5)
8. Tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep kan geen hoger beroep worden aangetekend.
9. In de Commissie hebben zitting
  - de voorzitter van de centrale directie
  - een lid van de centrale directie
  - een ouderlid vanuit de desbetreffende unitraad i.o.
 (Ouders van examenkandidaten of leden van de examencommissie kunnen geen lid zijn van de Commissie van Beroep)
 Adres: Commissie van Beroep van het ISW
       t.a.v. de heer C. van Dalen
       Postbus 180
       2670 AD Naaldwijk

Art. 7 Absentie

1. Indien een kandidaat zonder geldige reden te laat bij een onderdeel van het centraal examen verschijnt, kan hij uiterlijk tot een half uur na het begin van dat examenonderdeel in het lokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
2. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets bij te wonen, moet dit schriftelijk door de ouders/verzorgers voor of telefonisch op de dag van de toets voor de aanvang van de toets gemeld worden.
3. Zodra een kandidaat die door ziekte een toets heeft verzuimd weer op school komt, dient hij een verklaring ondertekend door zijn ouders omtrent zijn verzuim in te leveren.
4. De directeur kan in geval van ziekte besluiten een controlerend geneesheer in te schakelen.
5. Een kandidaat die in gebreke blijft de in het voorgaande artikel genoemde

- verklaring in te leveren, wordt geacht niet reglementair afwezig geweest te zijn.
6. Indien een kandidaat een toets niet heeft afgelegd op grond van *niet* reglementaire afwezigheid neemt de directeur maatregelen overeenkomstig het gestelde in art. 6.2.

Indien een toets van het schoolexamen niet is afgelegd op grond van reglementaire afwezigheid wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld deze toets in te halen. Indien het een toets van het centraal examen betreft, wordt de kandidaat in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien, zoals beschreven in art. 45 van het Eindexamenbesluit (zie ook het bepaalde in art. 20: Verhinderingscentraal examen)

II INHOUD VAN HET EXAMEN

Art. 8 Eindexamenvakken

Op de betrokken opleidingen kan eindexamen worden afgelegd in de vakken zoals vermeld in het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo, voorzover deze in de onderscheiden opleidingen van de school worden aangeboden en staan vermeld in het jaarboekje van het betreffende cursusjaar van de betrokken opleiding.

De inhoud van het eindexamen voor de onderscheiden onderwijssoorten wordt nader geregeld in de volgende artikelen van het Eindexamenbesluit:

- artikel 22, eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg, MAVO
- artikel 23, eindexamen v.m.b.o. basisberoepsgerichte leerweg,
- artikel 24, eindexamen v.m.b.o. kaderberoepsgerichte leerweg,

III SCHOOLEXAMEN

Art. 9 Programma van toetsing en afsluiting

1. De vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting is door de centrale directie van de Interconfessionele Scholengemeenschap het Westland gemandateerd aan de directeur.
2. De directeur stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma op het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, de herkansing daaronder mede begrepen, de wijze van herkansing van het schoolexamen alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt (artikel 31 lid 2 Eindexamenbesluit).
3. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur vóór 1 oktober toegezonden aan de centrale directie, de inspectie en verstrekt aan de kandidaten (artikel 31 lid 3 Eindexamenbesluit).

Art. 10 Schoolexamen

1. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37 van het Eindexamenbesluit.
3. Het bevoegd gezag kan van het in de tweede volzin gestelde afwijken conform het gestelde in artikel 32, lid 1 Eindexamenbesluit. Dit houdt in dat het sectoronderzoek aan de MAVO en de kunstvakken/CKV1 en het vak lichamelijke opvoeding in alle leerwegen uiterlijk één week voordat de uitslag van het examen wordt vastgesteld moet zijn afgesloten.

4. Het schoolexamen kan de volgende onderdelen bevatten:
  - a. mondelinge toetsen
  - b. schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen
  - c. praktische opdrachten
  - d. handelingsopdrachten
  - e. sectoronderzoek (alleen voor kandidaten MAVO)
5. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken bedoeld in artikel 26g, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd. (artikel 35c Eindexamenbesluit)

Art. 11 Mededeling beoordeling Schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen deelt de directeur de kandidaat schriftelijk mede, voor zover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het sectoronderzoek (voor de kandidaten MAVO).
(artikel 33 Eindexamenbesluit)

Art. 12 Beoordeling Schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal (artikel 35 Eindexamenbesluit).
3. Voor de kunstvakken/CKV1, lichamelijke opvoeding alsmede voor het sectoronderzoek geldt een afwijkende wijze van beoordeling (“voldoende” of “goed”)(artikel 35, lid 3 en lid 4 Eindexamenbesluit).
4. De kandidaat controleert de behaalde cijfers voor het schoolexamen en tekent voor akkoord.
5. Een kandidaat die niet instemt met het toegekende cijfer, kan zich binnen één week nadat het werk besproken is, (schriftelijk) wenden tot de voorzitter van de examencommissie. die na examinator en kandidaat gehoord te hebben, een beslissing neemt.
6. Schriftelijke rapportering aan de kandidaten en hun ouders betreffende de beoordelingen van het schoolexamen geschiedt periodiek op door de directie vast te stellen momenten.

Art. 13 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het schoolexamen van de kandidaat wordt bewaard tot het tijdstip waarop de termijn verstrijkt waarbinnen bezwaar tegen het resultaat mogelijk is. Het schoolexamenwerk kan binnen deze termijn door de kandidaat op afspraak onder toezicht van de examinator worden ingezien. Daarna wordt het vernietigd.
Werkstukken kunnen voor zover die door de school bewaard worden, gedurende twee weken nadat de beroepstermijn is verstreken, worden opgehaald. Niet opgehaald materiaal wordt eigendom van de school.

Art. 14 Herexamen schoolexamen

1. Het bevoegd gezag verleent de kandidaat voor het vak maatschappijleer 1, behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, het recht dit schoolexamen opnieuw af te leggen, indien de kandidaat voor dit vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma. In het programma van toetsing en afsluiting wordt dit uitgewerkt.
2. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.
3. Eventuele herkansingsmogelijkheden voor delen van het schoolexamen of voor schoolexamens waarin wel een centraal examen wordt afgelegd, worden geregeld in het programma van toetsing en afsluiting.

Art. 15 Overige bepalingen

1. De resultaten van het schoolexamen behaald in het voorlaatste leerjaar, komen te vervallen als de kandidaat niet wordt bevorderd van het voorlaatste tot het laatste leerjaar.
2. De schoolexamenresultaten, behaald in het laatste leerjaar, komen te vervallen, als de kandidaat niet slaagt voor het examen. Indien een kandidaat het laatste examenjaar over doet in dezelfde sector, blijft de beoordeling van het sectoronderzoek van kracht.
3. Voor de kandidaat die tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, nadat in dat jaar reeds toetsen zijn gehouden, stelt de directeur een regeling vast, in overleg met de betrokken docent(en) en de kandidaat.

IV CENTRAAL EXAMEN

Art. 16 Centraal examen

Het Centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen 36 t/m 45 van het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo. Deze liggen ter inzage bij de administratie van de instelling.

Art. 17 Tijdvakken centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar in augustus afgenomen door de staatsexamencommissie (conform art. 37 van het Eindexamenbesluit).

Art. 18 Examenrooster

Het examenrooster wordt door de directeur tijdig aan de kandidaten bekend gemaakt. In dit rooster staat in elk geval vermeld:

- a. de plaats waar de toetsen van het centraal examen worden afgenomen
- b. het tijdstip waarop de toetsen worden afgenomen
- c. de duur van de toetsen.
- d. het tijdstip waarop de kandidaat in de examenzaal aanwezig dient te zijn

Art. 19 Regels omtrent het centraal examen

1. De Informatie Beheer Groep zorgt ervoor dat de opgaven, de beoordelingsnormen en de door de commissie, bedoeld in artikel 39 van het Eindexamenbesluit, gegeven regels tijdig worden verzonden aan de directeur van de school.
2. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
3. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur of diens plaatsvervanger samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij dient echter wel zijn werk aan het eind van de zitting in te leveren.
6. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven. (art. 40 Eindexamenbesluit)

Art. 20 Regels tijdens het examen

1. De kandidaten maken het werk onder toezicht van de directeur en surveillanten, met dien verstande dat de directeur ervoor zorg draagt, dat steeds per 25 kandidaten tenminste één toezichthouder aanwezig is en in elk lokaal waar het werk wordt gemaakt tenminste twee toezichthouders aanwezig zijn.
2. Nadat bij de aanvang van het examen in enig vak een van degenen die toezicht houden, de zich op de enveloppe bevindende en daarvoor aangewezen gegevens heeft opgelezen en in orde bevonden, opent hij de enveloppe in tegenwoordigheid van de kandidaten.
Indien niet alle kandidaten bij het examen in één lokaal kunnen worden geplaatst, geschiedt het openen in één der voor dit examen bestemde lokalen.
3. Onmiddellijk nadat de enveloppe geopend is, worden de opgaven rondgedeeld.
4. Examenopgaven mogen niet eerder dan na het einde van de examenzitting door de kandidaten buiten de examenzaal worden gebracht. Na de examenzitting kunnen ingeleverde opgaven worden opgehaald op een door de directeur vast te stellen tijdstip en plaats.
5. Het werk wordt gemaakt op papier verstrekt door of vanwege de directeur, tenzij door de commissie belast met vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.
6. De kandidaat plaatst aan de bovenkant van het papier zijn examenummer en zijn naam tenzij een andere plaats is aangegeven.
7. Omtrent de opgaven worden geen mededelingen of inlichtingen van welke aard ook door wie ook aan de kandidaten verstrekt.
8. Het gebruik van boeken en hulpmiddelen is de kandidaat verboden met uitzondering van die waarvan het gebruik door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven is toegestaan. Het is de kandidaat niet geoorloofd

- boeken en andere hulpmiddelen dan door de commissie, bedoeld in het eerste lid, toegestaan, mede te nemen in het examenlokaal.
9. Kladpapier wordt verstrekt door of vanwege de directeur.
  10. Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich zonder vergunning van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen.
  11. Het is niet toegestaan de antwoorden op open vragen of uitwerkingen van opdrachten met potlood te schrijven, ook is het niet toegestaan Tipp-Ex en dergelijke middelen te gebruiken. Bij eventuele vergissingen dient de kandidaat de gemaakte fout door te strepen.
  12. Om de rust te bevorderen mag de kandidaat gedurende het laatste kwartier van elke zitting zijn werk niet meer inleveren en niet meer vertrekken.
  13. Het einde van elke zitting wordt door de surveillant aangekondigd. De kandidaten blijven zwijgend op hun plaats tot het werk van alle kandidaten door de surveillanten in ontvangst is genomen.
  14. De kandidaat levert zijn werk bij één van de toezichthouders in. Aan het einde van de zitting controleert een van de toezichthouders of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
  15. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Voor het centraal examen geldt dan het volgende:
    - a. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
    - b. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur - zo mogelijk op grond van een medische verklaring - aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het eerstvolgende tijdvak opnieuw aan het betreffende examen deelnemen.

Art. 21 Verhinderung centraal examen

Indien een kandidaat op een bepaalde dag verhinderd is examen te doen, neemt deze of de wettelijke vertegenwoordiger voordat de examenzitting begint contact op met de directeur of diens vervanger. Deze handelt vervolgens conform artikel 45, lid 1 tot 4 van het Eindexamenbesluit (zie ook art. 6 van dit examenreglement).

V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Art. 22 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Voor de in artikel 10b van de wet genoemde basisberoepsgerichte leerweg geldt in afwijking van de eerste volzin dat voor de bepaling van het eindcijfer het cijfer voor het schoolexamen tweemaal wordt meegerekend en het cijfer voor het centraal examen éénmaal. Is de uitkomst van de berekening niet een geheel getal, dan wordt het getal, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of minder is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer 5 of meer is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer (artikel 47 Eindexamenbesluit).

Art. 23 Vaststelling uitslag

De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 49 van het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo.

Art. 24 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen MAVO heeft afgelegd, is geslaagd, indien hij:
  - a. voor al zijn examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer,
  - b. voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer,
  - c. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald, voor zijn overige examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer, dan wel
  - d. voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald, voor zijn overige examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer, met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsvak of intrasectoraal programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers.

Nb: Ook het eindcijfer voor het schoolexamen Maatschappijleer telt mee in bovengenoemde uitslagregeling.

2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens, dat voor lichamelijke opvoeding en het kunstvak en in de MAVO voor het sectoronderzoek de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.
3. De kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit vwo/ havo/mavo/vbo (artikel 49 Eindexamenbesluit).

Art. 25 Herkansing

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 49 van het Eindexamenbesluit is vastgesteld het recht in het tweede tijdvak, of indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 van het Eindexamenbesluit en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt (artikel 51 Eindexamenbesluit).

Art. 26 Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. het thema van het sectoronderzoek, alsmede de beoordeling van het sectoronderzoek,
  - c. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het

- d. de eindscores voor de examenvakken, alsmede
  - e. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop de leerweg is vermeld die bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
  3. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer vakken dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de eindscores van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
  4. Onze minister stelt het model van de cijferlijst vast.
  5. De directeur en de secretaris van het eindexamen, daartoe gemachtigd door de voorzitter van de centrale directie, tekenen de diploma's en de cijferlijsten (artikel 52 Eindexamenbesluit).

Art. 27 Certificaten

1. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van zijn laatst afgelegde eindexamen een eindscore van 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit.
2. Het certificaat vermeldt in ieder geval het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindscore van 6 of meer heeft behaald en het thema van het sectoronderzoek, voor zover beoordeeld met "goed" of "voldoende".
3. Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast (artikel 53 Eindexamenbesluit).

VI OVERIGE BEPALINGEN

Art. 28 Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aanpaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld (een dyslexieverklaring mag maximaal 2 jaar oud zijn bij de start van het eindexamenperiode);
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en letterkunde;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enige ander vak waarbij gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Art. 29 Gegevensverstrekking aan de Minister

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Informatie Beheer Groep en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. de vakken waarin examen is afgelegd;
- b. de cijfers van het schoolexamen;
- c. de cijfers van het centraal examen alsmede in voorkomend geval, de beoordeling van het sectoronderzoek, en het thema van het sectoronderzoek;
- d. de eindcijfers;
- e. de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
- f. de uitslag van het eindexamen (artikel 56 Eindexamenbesluit).

Art. 30 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 56 van het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden. Daarna wordt het werk vernietigd.
2. Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 56 van het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school (artikel 57 Eindexamenbesluit).

Art. 31 Spreiding examen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in al zijn eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.

2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk vóór de aanvang van het eerste tijdvak van de centrale examens. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in al zijn eindexamenvakken examen heeft afgelegd.
3. De kandidaat legt in elk van zijn eindexamenvakken examen af in één van de twee schooljaren, bedoeld in het eerste lid.
4. Artikel 25 van dit Examenreglement, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het tweede schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen. Het in de eerste volzin genoemde artikel is ten aanzien van de kandidaat tevens van toepassing in het eerste schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in dat eerste schooljaar ontstaat, nadat de eindcijfers van de vakken waarin in dat schooljaar examen is afgelegd, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
5. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers van de examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar waarin het gespreid examen wordt afgenomen, zendt het bevoegd gezag aan de inspectie een lijst waarop voor de kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 56 van het Eindexamenbesluit, onderdelen a tot en met e.
6. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig artikel 23 van dit Examenreglement.
7. De directeur en de secretaris van het eindexamen kunnen aan het einde van het eerste schooljaar waarin het gespreid examen is afgenomen, toepassing geven aan het zesde lid.

Art. 32 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit Examenbesluit en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Art. 33 Slotbepalingen

1. In gevallen waarin dit examenreglement en het Programma van toetsing en afsluiting van de school niet voorziet, beslist de directeur.
2. Waar in dit reglement gelezen wordt: de ouders, kan ook gelezen worden: de ouder, de verzorger(s) of voogd(en).
3. De directeur behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle examenzaken inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij/zij dit niet wenst.
4. Het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo op de school ter inzage bij de secretaris van de eindexamencommissie.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Voor de algemene bepalingen verwijzen wij u naar het Examenreglement.

Schoolexamenperiodes

Periode 1: 1 oktober t/m 30 oktober 2009
Afsluitende schoolexamenweek: 2 november t/m 6 november 2009

Periode 2: 10 november 2009 t/m 22 januari 2010
Afsluitende schoolexamenweek: 25 januari t/m 29 januari 2010

Periode 3: 1 februari t/m 1 april 2010
Afsluitende schoolexamenweken: 6 april t/m 13 april 2010

In de tussenliggende periodes worden ook toetsen gegeven. Deze dienen minimaal 1 week voor aanvang van de toets bij de leerlingen bekend te zijn.

Bekendmaking van de cijfers

Na afsluiting van elke schoolexamenperiode ontvangt elke kandidaat een overzicht van alle tot dan toe behaalde cijfers en beoordelingen. Dit overzicht dient door de ouder(s), verzorger(s) getekend te worden.

Herkansingen

Na elke schoolexamenperiode mag een leerling, van de onderdelen die hij/zij in die periode heeft afgelegd, één herkansbaar onderdeel overdoen.

Van een vak mag gedurende het examenjaar slechts één onderdeel herkanst worden.

Voorbeeld: Wanneer na de eerste S.E. periode een onderdeel van Wiskunde wordt herkanst, kan, in het vervolg van het examenjaar, geen herkansing meer aangevraagd worden voor dit vak.

De herkansingen behorende bij een periode vinden binnen een maand na afsluiting van deze periode plaats.

Het vak Lichamelijke Opvoeding valt niet onder deze herkansingsregeling.

Absentie

Indien een kandidaat te laat verschijnt om een onderdeel van het schoolexamen af te leggen, dan zal zij/hij slechts worden toegelaten tot maximaal een half uur na aanvang van de toets. De kandidaat krijgt geen compensatie voor de verloren tijd. Zie voor verdere bepalingen in verband met absentie het examenreglement (pagina 6,7).

Sectoronderzoek

Iedere leerling is verplicht een presentatie te houden n.a.v. een sectoronderzoek . Hiermede wordt aangetoond of de leerling voldoende algemene vaardigheden beheerst in relatie tot de sector die hij/zij gekozen heeft. Het sectoronderzoek omvat minimaal 20 uur en wordt door minimaal twee docenten op zowel proces als product beoordeeld. De beoordeling telt mee voor de slaag/zak regeling (zie examenreglement pagina 10, artikel 24 lid 3) Uiterlijk in de maand september van het examenjaar ontvangen de leerlingen informatie over de wijze waarop het sectoronderzoek uitgevoerd dient te worden.

Verklaring afkortingen

HO	=	handelingsopdracht
S	=	schriftelijk werk
M	=	mondeling
PO	=	praktische opdracht
SWC	=	schoolwerkcijfer
SE	=	schoolexamen

Exameneenheden: (K.. V..)

Deze duiden op rubrieken in het examenbesluit, waarin per vak precies vermeld wordt welke onderdelen er behandeld moeten worden.

Bijlage bij het vak NEDERLANDS

Regeling

Handelingsopdracht: Fictiedossier leerjaar 3 en 4

Schoolexamen: Proefwerk/schoolexamen over fictiedossier

- 1) De leerling levert van elk gelezen boek een boekverslag in. Dit verslag bestaat uit het stencil: "De eigenschappen van het verhaal" en een verwerkingsopdracht. De leerling krijgt een verwerkingsopdracht voorgeschreven. In sommige gevallen kan de leerling kiezen uit een beperkt aantal voorgeschreven opdrachten. De omvang van de verwerkingsopdracht wordt bepaald door de docent.
- 2) Een samenvatting en andere opdrachten bij het boek mogen ook worden ingeleverd, maar deze onderdelen worden niet beoordeeld. De leerling maakt deze zaken voor zichzelf. Tijdens het schoolonderzoek kunnen van elk boek vragen worden gesteld over het stencil: "De eigenschappen van het verhaal" en over de inhoud van het boek.
- 3) Voor elk boekverslag kan een leerling 10 punten krijgen. (2 punten voor de verzorging, 8 punten voor het stencil eigenschappen en 10 punten voor de verwerkingsopdracht = 20/2).
In klas 3 kunnen zo 40 (van de 100 punten, zie punt 10) worden verdiend, in klas 4: 30 (van de 100 punten, zie punt 10). Voor leerlingen die instromen in klas 4 geldt een overgangsregeling*.
- 4) In klas 3 volgt er aan het eind van het schooljaar een schriftelijk proefwerk (S.E.), in klas 4 volgt er in de tweede schoolonderzoekperiode een schriftelijk proefwerk (S.E.) over één van de gelezen boeken. De leerlingen krijgen niet vooraf te horen welk boek dit is.
- 5) Leerlingen lezen alleen oorspronkelijk Nederlandstalige literatuur.
- 6) In leerjaar 3 lezen leerlingen 4 jeugdboeken (C-boek, leeftijd hoofdpersoon 14/15 jaar en ouder).
In leerjaar 4 lezen de leerlingen 3 volwassenenboeken.
Verhalenbundels mogen niet worden opgevoerd voor de lijst. (In bijzondere gevallen mag de docent van het gestelde in regel 6 afwijken.)
- 7) Op afgesproken data* geeft de leerling door welk boek hij/zij gaat lezen. De leraar bepaalt dan of het boek is toegestaan en deelt mee welke verwerkingsopdracht moet worden gemaakt of uit welke verwerkingsopdrachten kan worden gekozen. Deelt de leerling op de afgesproken datum NIET mee welk boek hij/zij gaat lezen, dan kan het zijn dat de docent het ingeleverde verslag afkeurt, omdat het gelezen boek niet is toegestaan. Zie verder punt 9.
- 8) Tijdens de eerste les Nederlands in de vastgestelde week* (meerdere data tot aan het schoolonderzoek) moet de leerling zijn/haar boekverslag inleveren. Na het schoolonderzoek over het leesdossier moet de hele map met de fictiedossiers van dat jaar worden ingeleverd.
- 9) Levert een leerling geen boekverslag in gedurende een bepaalde periode, dan krijgt de leerling voor dat verslag 0 punten en wordt het gemiddelde eindcijfer van het proefwerk (S.E.) over dat leerjaar vermenigvuldigd met de volgende breuk: aantal ingeleverde boekverslagen gedeeld door het aantal in te leveren boekverslagen.

10) Per leerjaar kunnen 100 punten worden verdiend. In leerjaar 3: 40 punten via de boekverslagen en 60 punten via het proefwerk, in leerjaar 4: 30 punten via de boekverslagen en 70 punten via het proefwerk. Na het laatste schoolonderzoek over het fictiedossier worden de punten van leerjaar 3 en leerjaar 4 bij elkaar opgeteld en gedeeld door 2.

* Overgangsregeling:

overgangsregeling voor instromers van andere opleidingen of leerlingen die gezakt zijn en het 4^e jaar opnieuw doen:

De leerling levert het materiaal (boekverslagen e.d.) in, dat hij/zij heeft. Dit materiaal moet minstens over drie (jeugd-)boeken gaan. (Indien een leerling minder heeft gelezen, moet het ontbrekende aantal boeken nog worden gelezen.). Op een afgesproken tijdstip maakt de leerling een proefwerk, vergelijkbaar met het proefwerk van klas 3 van het afgelopen jaar. Alleen het proefwerkcijfer telt mee. (60 punten = 100 punten, dus behaald puntentotaal $\times 100/60$)

NEDERLANDS, 4 MAVO

periode	Tijd	Stofaanduiding	ex. eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Fictiedossier leerjaar 3	K8	S	3*	nee	50 min.
		B. Proefwerk 1	K1,V1,V2,V3, K2.	S	1	nee	
		C. Kijk/luistertoets	K4	S (video)	3	ja	
2	SE	D. Fictiedossier , aangevuld tot 10 punten	K8	S	3*	nee	50 min. 50 min.
		E. Proefwerk 2	div.	S	1	nee	
		F. Toets (schriftelijk) over Fictiedossier*)	k3,K8	S	3*	ja**	
3	SE	G. Proefwerk 3	K7	S	1	nee	50 min.
		H. Spreekvaardigheid (mondeling,groepswerk)	K2,K5,V1,V3	M	3	nee	15 min.
		I. Proefwerk Fictie (afgenomen in klas 3)	div.	S	1	nee	50 min.
		J. Toets (schriftelijk) over fictiedossier leerjaar 3*	K3,K8	S	3*	nee	50 min.

Proefwerken:

1. Schrijfopdracht n.a.v. opdracht 17 en 18 van blok 1 Op Nieuw Niveau
2. Woordwinst II hoofdstukken 25 t/m 50
3. Spelling en grammatica

*)Voor mededelingen met betrekking tot het fictiedossier wordt verwezen naar de bijlage op bladzijde 17 van dit document.

**) Voor de herkansing wordt een ander boek aangewezen om mee te nemen.

Eindcijfer SE: $(1 \times B + 3 \times C + 1 \times E + 3 \times K + 1 \times G + 3 \times H + 1 \times I) : 13$ (Opm.:het cijfer voor het fictiedossier wordt uitgerekend via $K = (A + D + F + J) / 20$)

FRANS, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	Wk 45	A. SWC 1 Grammatica en werkwoorden	K3	S	2	nee	50 min.
	SE	B. Idioom (teksten zinnen woorden)	K3	S	2	ja	50 min.
2	Wk 5	C. SWC 2 Grammatica en werkwoorden	K3	S	2	nee	50 min.
	SE	D. Schrijfopdrachten	K7	S	3	ja	100 min.
3	Wk 6/7	E. Kijk/luistervaardigheid (Cito)	K5	S	4	nee	CITO
	Wk 14	F. SWC 3 Frankrijkkunde	K3	S	2	nee	50 min.
	SE	G. Leesvaardigheid: (1 boekje, 2 verhalen en 1 liedje)	K4	S	2	ja	50 min.
	SE	H. Gespreksvaardigheid	K6	M	4	ja	20 min.

Eindcijfer SE = $(2 \times A + 2 \times B + 2 \times C + 3 \times D + 4 \times E + 2 \times F + 2 \times G + 4 \times H) : 21$

DUITS, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Proefwerk 1	K2/K3	S	1	Nee	50 min.
		B. Leesvaardigheid (2 boeken / onderwerpen)	K4/V1	S	2	Ja	50 min.
2	SE	C. Proefwerk 2	K2/K3	S	1	Nee	50 min.
		D. Formele brief	K1/K7	S	4	Ja	100 min.
3	SE	E. Kijk/luistertoets (Cito)	K5	S	4	Nee	Cito
		F. Proefwerk 3	K2/K3/V3	S	1	Nee	50 min.
		G. Leesvaardigheid (2 boeken / onderwerpen)	K4/V1	S	2	Ja	50 min.
		H. Gespreksvaardigheid, besproken thema's	K1/K6	M	4	Ja	15 min.

Proefwerken

Beschrijving van de leerstof:

Proefwerk 1: Idioom stencil 1 + Grammatica werkwoorden

Proefwerk 2: Idioom stencil 2 + Grammatica werkwoorden

Proefwerk 3: Idioom stencil 3 + Landeskunde

Eindcijfer SE = (1xA+2xB+1xC+4xD+4xE+1xF+2xG+4xH) : 19

ENGELS, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Proefwerk 1 (idioom)	K3	S	1	nee	50 min.
		B. Leesvaardigheid (2 boeken) *	K4/V1	S	2	ja	50 min.
2	SE	C. Proefwerk 2 (grammatica)	K3	S	2	nee	50 min.
		D. Schrijfvaardigheid (informele brief)	K7	S	4	ja	100 min.
3	S.E.	E. Kijk/luistertoets (Cito)	K5	S	4	nee	Cito
		F. Proefwerk 3 (idioom)	K3	S	1	nee	50 min.
		G. Leesvaardigheid (2 boeken) en Kennis Land en volk	K3,K4 V3, V4	S	3	ja	60 min.
		H. Gespreksvaardigheid	K6	M	4	ja	15 min.

Proefwerken:

Proefwerk 1 – round up : hoofdstukken 1 t/m 12

Proefwerk 2 – grammatica.

Proefwerk 3 – round up : hoofdstukken 13 t/m 36

Eindcijfer SE = (1xA+2xB+2xC+4xD+4xE+1xF+3xG+4xH) : 21

* Wanneer de gevraagde titels niet op de afgesproken datum zijn ingeleverd, houdt de docent zich het recht voor om zelf titels op te geven

AARDRIJKSKUNDE, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Leefbaar Nederland Migratie en multiculturele Samenleving	K3; K4; K5; K6; V1; V3; V4; V7	S	4	Ja	50 min.
		B. Verslag* excursie (inleverdatum 2 november)		PO	1	Nee	
2	SE	C. Nederlanders op vakantie Kleding over de grenzen heen	K5; K6; K8; K9; V4; V6	S	4	Ja	50 min.
3	SE	D. Natuurlijke hulpbronnen Transport en infrastructuur	K4; K6; K7; K9; V6	S	4	Ja	50 min.
		E. Excursie Rotterdam (inleverdatum Verslag** 22 maart 2010)		HO	V	Ja	
klas 3	reeds gemaakt	F. Computeropdracht Transport en Infrastructuur	K2; V7; V8	PO	1	Nee	
		G. Water en natuurlijke hulpbronnen		PO	1	Nee	

Verslag 1*: excursie m.b.t. het onderwerp Leefbaar Nederland + migratie en multiculturele samenleving

Verslag 2**: excursie m.b.t. het onderwerp Transport

Eindcijfer SE: (4xA+1xB+4xC+4xD+1xF+1xG):15

GESCHIEDENIS, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SWC	A. Hfd. 1 : Nederland en Europa 1900-1914 Hfd. 2 : De eerste wereldoorlog Hfd. 3 : Het Interbellum	K10/ V9	S	2	nee	50 min
	SE	B. Hfd. 1 : Nederland en Europa 1900-1914 Hfd. 2 : De eerste wereldoorlog Hfd. 3 : Het Interbellum T2: Nederland en Indonesië	K10/ V9/ K4/V1	S	4	ja	100 min.
2	SWC	C. Hfd. 4 : De tweede wereldoorlog Hfd. 5 : Europa en de Wereld 1945 – 1989 Hfd. 6 : Een nieuwe wereldorde	K10/ V9	S	2	Nee	50 min.
	SE	D. Hfd. 4 : De tweede wereldoorlog Hfd. 5 : Europa en de Wereld 1945 – 1989 Hfd. 6 : Een nieuwe wereldorde T5: De koude oorlog	K10/ V9/ K7/V4 K9/V6	S	4	ja	100 min.
3	SWC	E. T6: Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945	K8/V5	S	2	nee	50 min
		F. Inleveren verslag historisch onderzoek naar 3 generaties over werken, vrije tijd, leren e.d.*	K2/K3	PO	4	nee	*)
	SE	G. Mondeling historisch onderzoek naar 3 generaties over werken, vrije tijd, leren e.d.	V7/V8	M	2	ja	20 min.

*) Iedere kandidaat krijgt een stappenplan waaraan het historisch onderzoek moet voldoen.
De uiterste inleverdatum van het onderzoek is gesteld op woensdag 10 maart 2010.

Eindcijfer SE = (2xA+4xB+2xC+4xD+2xE+4xF+2xG) : 20

WISKUNDE, 4 MAVO

periode	tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Proefwerk hoofdstuk 1 en 6	K4 + K7	S	1	nee	50 min.
		B. Hoofdstuk 1 en 6 *	V1;V2;K4 en K7	S	3	ja	100 min.
2	SE	C. Proefwerk hoofdstuk 4 en 7	K4	S	1	nee	50 min.
		D. Hoofdstuk 2, 4 en 7 *	V1;V2;K4;K5;K6	S	3	ja	100 min.
3	Week 6	E. Praktische opdracht Vustatistiek	div.K2,K3,V3,V4	S	2	nee	10 uur.
	SE	F. Proefwerk hoofdstuk 3 en 5	K5;K6	S	1	nee	50 min.
		G. Hoofdstuk 3 en 5 *	V1;V2;K5;K6	S	3	ja	100 min.

* Per periode worden een aantal extra onderwerpen behandeld en naar keuze getoetst in de SE's:

SE1: Periodieke grafieken, Som- en verschilgrafieken, symmetrie bij parabolen.

SE2: Teken van drie- en vierhoeken, vergroten en oppervlaktefactor, symmetrie, hoogtelijnenkaartjes, kijklijnen

SE3: Metriek stelsel en schaal, uitslag van een ruimtefiguur, aanzichten/perspectief, inhoudsfactor, koershoeken, drie-coördinaten en Pythagoras in de ruimte.

Eindcijfer SE = $(1 \times A + 3 \times B + 1 \times C + 3 \times D + 2 \times E + 1 \times F + 3 \times G) : 14$

NATUUR-SCHEIKUNDE 1, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	Sept/nov	A. Schoolwerkcijfer *)	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, V3, V4	S	1	nee	50 min.
	SE	B. Hoofdstuk 1, 2, 4, 5 en 6 boek klas 3/4		S	3	ja	100 min.
2	Nov/feb	C. Schoolwerkcijfer *)	K1, K2, K3 K5, K10, V3 en V4	S	1	nee	50 min.
	SE	D. Hoofdstuk 3 en 7 uit boek klas 3/4 en hoofdstuk 2 en 3 uit boek klas 4		S	3	ja	100 min.
3	Feb/apr	E. Schoolwerkcijfer Straling en het weer	K1, K2, K3, K9, K11, K12, V1 V2, V3, V4	S	1	nee	50 min.
	SE	F. Hoofdstuk 1, 4 en 5 uit boek klas 4		S	3	ja	100 min.
	nov.-april	G. Practicum		PO	3	nee	100 min.

*) Deze schoolwerkcijfers omvatten een deel van de stof van het schoolexamen in die periode.

Algemene opmerking: Bij de hoofdstukken van het gebruikte boek zal zo nodig extra leerstof worden verstrekt. Dit behoort dan uiteraard ook bij de te toetsen leerstof.

Eindcijfer SE = $(1 \times A + 3 \times B + 1 \times C + 3 \times D + 1 \times E + 3 \times F + 3 \times G) : 15$

NATUUR-SCHEIKUNDE 2, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Schoolwerkcijfer *)	K1, K2, K3, K5, K6, K10, K11 en V1	S	1	nee	50 min.
		B. Hoofdstuk 1, 2 en 3		S	3	ja	100 min.
2	SE	C. Schoolwerkcijfer *)	K3, K4, K9 K10, K11, V1 en V2	S	1	nee	50 min.
		D. Hoofdstuk 4, 5 en 8		S	3	ja	100 min.
3	SE	E. Schoolwerkcijfer *)	K3, K5, K7, K8 en K9	S	1	nee	50 min.
		F. Hoofdstuk 6, 7 en 9		S	3	ja	100 min.
	nov.-april	G. Practicum **)		PO	3	nee	100 min.

*) De schoolwerkcijfers omvatten een deel van de stof van het schoolexamen in die periode.

**) Dit betreft een practicumtoets welke voldoende raakvlak zal hebben met de leerstof in de bijbehorende periode, maar zal ook altijd algemene practicumvaardigheden toetsen. Deze toets kan zowel tijdens de normale lessen worden afgenomen, dan wel in de SE week.

Algemene opmerking: Bij de hoofdstukken van het gebruikte boek zal zonodig extra leerstof worden verstrekt. Dit behoort dan uiteraard ook bij de te toetsen leerstof.

Eindcijfer SE = $(1 \times A + 3 \times B + 1 \times C + 3 \times D + 1 \times E + 3 \times F + 3 \times G) : 15$

BIOLOGIE, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	Ex.eenheid	Toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	SE	A. Cellen Stofwisseling Planten (B1 t/m 6) Ecologie	K3 K4 K6 K9	S	5	ja	100 min.
		B. Practicum microscopie	Diversen	PO	1	nee	50 min.
2	SE	C. Practicum planten	Diversen	PO	1	nee	50 min.
	SE	D. Voeding en spijsvertering, transport, opslag, uitscheiding, bescherming Antistoffen Gaswisseling	K9, K10, V1	S	5	ja	100 min.
		E. Samenhang d.m.v. modellen Blijdorp opdracht deel 1	K3, K7, K8 V4	M	5	nee	15 min
3	SE	F. Practicum voeding	Diversen	PO	1	nee	50 min.
		G. Ordening, determineren Voortplanting Erfelijkheid, Evolutie Regeling	K4, K5, K6, K11, K12 K13	S	5	ja	100 min.
		H. Practicum dierentuin	Diversen	PO	2	nee	dag

Mondeling (E) :

Kennis over bouw en functie van biologische modellen die behoren bij de tot dan toe behandelde thema's. De theoretische zijde van de Blijdorp Internet Opdracht. Deze opdracht dient uiterlijk op donderdag van de eerste schoolweek na de kerstvakantie te worden ingeleverd. De definitieve inleverdatum van de PO dierentuin (H) wordt na het dierentuinbezoek bekend gemaakt.

Eindcijfer SE = $(5xA+1xB+1xC+5xD+5xE+1xF+5xG+2xH +1xI+1xJ+1xK+1xL) : 29$ (De onderdelen I,J,K,L zijn in leerjaar 3 al afgesloten).

ECONOMIE, 4 MAVO

periode	tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1	Week 41/42	A. Proefwerk hoofdstuk 1 en 2	div. K 1,2,3,4	S	1	nee	50 min.
	SE	B. Hoofdstuk 1, 2 en 3		S	3	ja	100 min.
2	27 nov.	C. Knipselmap	V2 en V3 div. K 1,2,3,4,5	PO	2	nee	10 uur
	Week 2/3	D. Proefwerk hoofdstuk 4 en 5		S	1	nee	50 min.
	SE	E. Hoofdstuk 4, 5 en 6		S	3	ja	100 min.
3	Week 11/12	F. Proefwerk V1, V2 en hoofdstuk 7	div. K1,2 + K6,7,8	S	1	nee	50 min.
	SE	G. Hoofdstuk 7 en 8 + V1 en V2		S	3	ja	100 min.

Eindcijfer SE = $(1 \times A + 3 \times B + 2 \times C + 1 \times D + 3 \times E + 1 \times F + 3 \times G) : 14$

LICHAMELIJKE OPVOEDING, 4 MAVO

periode	Tijd	stofaanduiding	ex.eenheid	Toetsvorm	weging	herk.	tijdsduur
1		A. Spel B. Atletiek C. Turnen D. Sportoriëntatie	K4 K7 K5 K9	PO PO PO PO	1 1 1 1	ja ja ja ja	Tijdens lessen L.O.
2		E. Turnen F. Spel G. Atletiek H. Sportoriëntatie	K5 K4 K7 K9	PO PO PO PO	1 1 1 1	ja ja ja ja	Tijdens lessen L.O.
3		I. Spel J. Leerlingen in een andere rol	K4 K2/K3	PO PO	1 1	ja ja	Tijdens lessen L.O.

Het onderdeel J.(leerlingen in een andere rol) wordt gedurende het gehele jaar getoetst.

Eindcijfer SE = het gemiddelde cijfer van klas 3 + het gemiddelde cijfer van klas 4 : 2

EXAMENROOSTER MAVO (VMBO TL) 2010

DAG	TIJD	VAK
Maandag 17 mei	13.30 uur -15.30 uur	NaSk 2
Dinsdag 18 mei	9.00 uur – 11.00 uur 13.30 uur - 15.30 uur	Nederlands Biologie
Vrijdag 21 mei	9.00 uur – 11.00 uur 13.30 uur - 15.30 uur	Geschiedenis Wiskunde
Dinsdag 25 mei	9.00 uur – 11.00 uur 13.30 uur – 15.30 uur	Duits NaSk1
Woensdag 26 mei	13.30 uur– 15.30 uur	Engels
Donderdag 27 mei	13.30 uur – 15.30 uur	Economie
Vrijdag 28 mei	9.00 uur – 11.00 uur 13.30 uur – 15.30 uur	Aardrijkskunde Frans

Woensdag 16 juni	uitslag examen 1 ^e tijdvak 14.30 - 15.30 uur uitreiking voorlopige cijferlijst
Donderdag 17 juni	inleveren aanvraag herkansing voor 12 uur

EXAMEN TWEEDE TIJDVAK *)

Maandag 21 juni	Herexamen
Woensdag 30 juni	uitslag examen 2 ^e tijdvak

*) data en tijden herexamen onder voorbehoud.

DIPLOMA UITREIKING *)

Diploma uitreiking	Donderdag 1 juli*
--------------------	-------------------

*) data en tijden herexamen onder voorbehoud.